

Nedėldienio Skaitymas.

NEDELINIS LAIKRAŠTIS.

Apmokėsnis: su prisiuntimu metams 2 rub.
pusmečiui 1 rub.
be prisiuntimo metams 1 rub. 40 kap.
pusmečiui 70 kap.

Rėdaktija Kaune.
REDAKTORIUS IR LEIDĖJAS
kunigas pralotas Antanas Karosas

◆◆◆ Už atskirą numerį 4 kap. ◆◆◆

Už apgarsinimus imama nuo eilutės arba jos vietos ant paskutinio puslapio 20 kap.

№ 49.

Kaunas Lapkričio 22 (5) d. 1906

Pirmi metai.

„NEDELDIENIO SKAITYMAS“

eis sekančiuose 1907 metuose tomis pačiomis išlygomis, kaip ir šįmet. Davinės suprantamai parašytus straipsnius, visokias žinias iš Lietuvos, Rusijos ir iš kitų kraštų. Aiškins žemės klausimą, darbininkų padėjimą, ir kitokius svarbius lietuvių reikalus. Be to—prie kiekvieno numerio duos **evangeliją su pamokslu**. Nuo Naujų metų „Ned. Sk.“ 2 pusėm bus padidintas. Kaina pasiliks ta pati: metams su parsiantimu 2 rub., pusmečiui 1 rub. Todėl

BROLIAI LIETUVIAI

platinkite „Nedėldienio Skaitymą“, patį skaitykite ir kitus raginkite skaityti, nes „Nedėldienio Skaitymas“ tai jūsų **Lietuvos katalikai, sodiečiai ir miestiečiai, bežemiai ir mažemiai laikraštis**. Dėlto tai ir paskirta toki maža kaina—vos tik 2 rub. metams.

Atskirais numeriais „Ned. Skait.“ galima pirkti knygnuose: **Kaune**—Naujaliao, Vitkauskytės, Zavadzko; **Vilniuj**—„Lietuva“ ir Piaseckaitės-Šlapelienės; **Liepojuj**—Virkučio ir Biliatavičiaus; **Rygoj**—Jakavičiaus ir Podrezenės; **Šiauliuose**—Zaborsko; **Dvinske**—Mitrofanovo; **Mažeikiuose**—Žukausko; **Biržiuose**—Januševičiūtės; **Svedasuose**—pas Mikuckį; **Utėnoj**—pas Baltruną Leoną; **Plungėje**—pas Miknevičių. Be to atskiri „N. Sk.“ numeriai yra pardavinėjami: Ušpaliuose, Airiogaloje, Ugionyse, Traškunuose, Šimonyse, Kupyškyje, Braslave—Kauno gub; Musninkuose ir Inturkuose Vilniaus gub; Kalvarijoj ir Garliavoje Suv. ir kitur.

Kaina atskiro numerio 4 kap. Pageidautina, kad prie kiekvienos bažnyčios būtų užvesta atskirų „Ned. Sk.“ numerių pardavinėjimas.

Meldžiame visus gerus valios žmones šelpti „Ned. Sk.“ netik jį išsirašant, bet ir prisiunčiant jam iš visur tikras žinias. Prie šio numerio pridėdame užsirašymo blankus.

Adresas pinigams ir laiškam visada toks: „Nedėldienio Skaitymo“ Redakcijai Kaune.

Ir antroji Duma artinasi.

Visi laikraščiai rašo, kad vasaryj 1907 m. antroji Duma jau ant tikro busianti sušaukta. Bet kada valdžia ketina apskelbti rinkimų dieną, sunku dabar atspėti. Spėja, kad dar prieš Kalėdas. Sako, kad rinkimai visur viena diena busią, sako, kad ir ne. Kur žmonės ramiau, gird, užsilaiškysią, tenai pirmiau, kur ne—ten vėliau. Kiti iš to tik tyčiojasi, sakydami, kad valdžia tik žmones masinanti, kaip tik syki nenuoramos nutiltų, tai, sako, būtų ir po rinkimų. Bet ką sako, ką nesako, rinkimai visgi bus, nors ministrai gal dabar ir patį gerai neišmano, kada jiems būtų patogiaus tuos rinkimus apgarsinus. Miestuose dabar skubina taisyti sąrašus turinčių teisę rinkimuose dalyvauti. Daug

žmonių išgeros valios eina kiemas nuo kiemo ragindami kad nei vienas nepasiliktų į rinkėjų skaitlių neįsirašęs.

Tą patį daro ir didieji dvarininkai, kur-ne-kur jie jau susitarė, kurius iš savo tarpo pavietmiestyj išrinksią, tariasi kurius čia ir į Dumą išprausti.

Tarp mažesniųjų savažemių tik kažikas maž teagituojama. Taipogi ir valstiečiai vos tik dabar tepradėjo savo tarpe apie Dumą šnekučiuoti. Kada mus sušauks vyrijon atstovų rinktų, ikišiol dar nič nieko nežinoma. Bet rinkimai, žinoma, bus, ir *rinkti reikės*. Dėlto tatai jau iš anksto susitarkime, kurius čia iš savo tarpo išrinkti. Tik žiurėkime, kad išrenkamasis būtų ne šiaudų katalikas, bet tikras katalikas, mylįs Dievą, tautą ir savo žmones, apšviestas, tikras krikščionis demokrata.

Tik vėl bėda. Tie ministrai neseniai išmislijo „paaiškinimą“ kad valstiečiai tegali išrinkti tik tokį, kurs pats savo ukę veda. Bet, kaip „V. Ž.“ № 245 patėmija „Viršiausiame paliepime“ 11 d. gruodžio 1905 m. 57 pusl. pasakya: „sodiečių sueiga susideda iš valstiečių šeiminkų (domochoziajev). Neužginta šeiminkui, laike ligos arba taip ypatingai negalinciam atvykti į vyriją, nusiųsti kanors kitą iš savo šeimynos sąnarių“. Tadgi tėvas gali išduoti tam tikrą įgaliojamąjį raštą sunui, kurį raštą dėl visoko turėtų paliudyti viršaitis, žem. viršininkas, klebonas ar kas kitas. Tokiu budu išsirinktumėm ir mokslus baigusį, gyvenantį kitur. Laikraščiai rašo, kad pirmojoj Dumoj pragsėjusieje Anikin ir Aladjin vylisi į 2-rają Dumą pateksią. Tai gal tokiu pat budu. Ant galo vidaus dalykų ministras, sako, greit naujai išleisiąs „Įstatymus apie rinkimus į Dumą“ su visokiais senato bei ministrų „paaiškinimais“ ir „paliepimais“. Matysime. *R. M.*

Rupinkimes įrengti pardavinėjimą katalikiškų laikraščių atskirais numeriais.

Atsišaukimas į Lietuvos kunigus.

„Ned. Sk.“ № 46 randame šioki iš Utėnos pranešimą: „p. Leonas Baltrunas per turgų ketvergais ant turgavietės, o šventadieniais po pamaldomis ties šventorium pardavinėja atskirus numerius „Ned. Sk.“, „Šaltinio“ ir „L. U.“ Kauno gub. tai ir bus, rodos, vienatine vieta*), kur, pasirupinus kunigams, pardavinėjami viešai kat. laikraščiai atskirais numeriais. Tuotarpu social-demokratų organas „Naujoji Gadyne“ maž ne visur pasidavinėja: tai per mugės (turgus), tai per atlaidus, pagaliaus šventadieniais ir šiaip jau per žmonių susirinkimus, Kur gi da viešai ne nešiojamas ir nebrukamas, tai bent vienoje antroje vietoje nuolatai šiaip jau parduodamas. Paveizdan: Šiauliuose, Panevežyje, Biržiuose, Papilyje, Vieksnoje, Tirkšliuose, Plungeje, Pikeliuose, Alsedžiuose, Anykščiuose, Smilgiuose, Seduvoje, Raguvoje, Šilave, Traškunuose, Kupiškyje ir daug kitur. Keliatas tukstančių spaudinamųjų „Naujosios Gadynės“ numerių daugiausiai pasklysta tarp žmonių atskirais numeriais. Įsteigę laikraštį, social-demokratai pasirupino tuojaus surasti visur žmones, kurie platintų jį atskirais numeriais. Taip daroma su laikraščiais ir visur. Męs gi Žemaičių Vyskupijos kunigai ir iki šiol to nepadarėme, nors randasi kiekvienoje špitolėje net po keliatą diktų senių, kuriems išrašius laikraštį, galėtu pardavinėti. Nežinia vienog dėlko tokio platinimo „privilegiją“ palikome social-demokratams. Ar jau tai toks mažmožis, kuriuo užsiimti neverta ir gėda kunigams... Atminkime, kad sykiiais keli numeriai bedieviško laikraščio, ibrukti mūsų lengvatikiems žmonėms, gal užkrėsti šimtus širdžių. Katalikiška visuomenė teisingai gal ruguoti ant mūsų kunigų, kad męs—tikybos atstovai ir tautos vadai—nepagaminame jai visur sveiko maisto. Sulyg teisybės ant kiekvieno žingsnio turėtų būti parduodami katalikiški laikraščiai, o ne adverniška. Ačiu tokiam mūsų neparangumui daugis nusiperka „nuodus“ iš pradžių nežinodami, kiti nekaipo priversti stoka gerų laikraščių, pakol beskaitydami neištvirksta. O mūsų žmogui ar dang reikia! Parašyta ir tiek! Rodos galėjome per paskutinius metus išitikrinti. Taigi, ačiu mūsų nerangumui, platinasi po Lietuvą liuosai ir be atsakančio atrėmimo tukstančiai №.№.tos „krauju ir gaisrais“ dvokiančios „N. Gad.“. Pasekmės bus baisios! Kur tik labiau, matome, prasiplatina „N. G.“, ten tuojaus susitvėrė social-plėšikų kuopa, su kuria tikrai sun-

*) Tas nesuvis netiesa. Žiūrėk apgarsinimą ant 1-mos pusės šio numerio. *Redakcijos prierasas.*

ku kariauti. Argi tat męs kunigai dar galėdami, nepasirupinsime tuojaus užkirsti „N. G.“ kelią, platindami, visur katalikiškus laikraščius. Paskui ir norėdami nebegalėsime, nes įsivyravę socialdemokratai mokės ir brauningu bauginti mūsų pardavėjus. Galop ir kiti atžvilgiai mus prie to verčia: dabar prasideda rinkimai atstovų, paskui Dumos darbai, įvairios reformos; apie viską pranešti ir pamokyti mūsų žmones turi pirmiausiai kat. laikraščiai, o ne „N. G.“ visur brukama *Žemaitis kunigas.*

Pirmasis krikščionių darbininkų susivažiavimas Lenkijoje.

Žinome visi kokie dabar laikai, ypač Lenkijoje, Ķurše ir ant Kaukazo. Ten socialrevoliucionierių vardu visokios bandos revolveriais ir bombomis žudo daugybes ir visai nekaltų žmonių. Ten lauko teismai be jokio tardymo, vien tik pagal savo nuomonės pasmerkia myriop daug niekuo neprasikišusių žmonių; streikų komitėtai, varu verčia darbininkus streikuoti. Vienog, nežiurint į taip sunkias aplinkybes, mūsų kaimynai-lenkai kruta, darbuojas.

Šiais metais ten įvairiuose miestuose darbininkai susiprato, kad vien ginklu veikus, nieko nepadės; kad atmetus ir užmiršus Dievą ir jo prisakymus, ypač krikščionišką meilę, žmogus pavirsta į gyvuolį; suprato, kad reikia grįžti prie Dievo ir Bažnyčios, kad ne socializmas, bet vien tik įkuntas gyveniman Kristaus mokslas tegali išgydyti dabartinę ligą, sutaikinti kovojančius ir pagerinti buvį. Todėl ir pradėjo telkties į krikščioniškas draugijas, kuopas, iš pradžios darbas buvo sunkus, bet atsiradus pradžiai, kaskart vis eina sparčiau. Dabar jau pasirodė, kad susipratusių ir susiorganizavusių krikščionių-darbininkų yra gana didelis skaitlius. Lig šiol darbavosi tik atskiros kuopos, bet, suprazdami, kad vienybėje galybė, kad susivienijus atskiroms kuopoms į vieną didelę krikščionišką organizaciją, lengviaus ir greičiaus gal's pasiekti savo tikslą, darbininkai nutarė visuotinę visų krikščioniškų kuopų delegatų susivažiavimą įsteigti.

Tasai susivažiavimas įvyko 5 spalį šių metų Čenstakave. Atvažiavo pasiuntiniai iš Varšavos, Lodzės ir kitų didesnių pramonės centrų. Vienų delegatų nuo įvairių kuopų, kaip praneša „Pracownik Polski“, buvo 94, ir pasirodė, kad jie atstovauja 20 tukstančių suviršum darbininkų. Susivažiavime dalyvavo 200 ypatų. Prieš pradedant susirinkimą, visi dalyvaujantieji išklaušė šv. Mišių prie stebuklingo šv. Motinos paveikslu. Po Mišių pagiedojo darbininkų giesmę: „Mes norime Dievo“)“. Nors, kaip sako tas pats „Pracownik Polski“, nedaug sį kartą susirinki-

*) Męs norim, tebun Diev's šeimynoj, Tėvų triuse, vaikų žaisluos! Tebun Diev's knygoje mokykloj, Ir atilsyje ir darbuos!

mas tenuveikė, tečiau vis-gi pamatė savo spēkas, o jas pažinęs ir susiorganizavęs į vieną sąjungą par kitą susivažiavimą galės daug daugiau padaryti. Antrą kartą susirinkti nutarta 27 gruodžio (9 sausio) 1906 metų Varšuvoje.

Taip tatai mūsų kaimynai jau pradeda tikrai su-prasti, pradeda žengti vieninteliu teisingu keliu, keliu Evangelijos ***).

L. N.

Šalin savitarpinės darbininkų žudynės!

Iš priežasties nuolatinių Lenkijos darbininkų streikų ir nesutikimų, darbininkės-lenkės parašė į juos sekantį atsiliepiamą, kuris tapo patalpintas lenkiškame laikraštyje „Rozwój“:

„Po tiek kruvinių barnių ir vien's kitam išmetinėjimų, mės, pabriku darbininkės, liudininkės to viso, negalime išturėti, kad nesušuktumem į jus, mūsų tėvai, broliai, vyrai, su ašaromis akyse ir bausiu skausmu širdyje:

Pagalvokite, ką darote, praliedami brolišką kraują; verksmas jūsų motinų, moterų ir vaikų šaukia į Dangų atmonyjimo! Jeigu taip elgsites, tai nereikia kitų neprietelių—nes patį išsižudysite. Gėda mums ir nešlovė, jog vienos žemės sunęs taip užmušinėjas, mindžiojas kojomis, vien's kitam išplėšia tą sunkiai uždirbtą duonos kąsnelį, nepaisant ant bado ir skurnos savo vaikų. „Nežinote, kokios dvasios esate“. Gėda atnešate mūsų Lenkijai, nes kiti kraštai tyčiojas jau iš mūsų tvarkos.

Mieli broliai! paliaukite jau barties tarp savęs ir brolis broli žudyti; juk mės visi ant vienos lenkiškos žemės gyvename, jos duoną valgome, bendrai darbuojames ir kenčiame pabriuose, draug esame slėgiami ir draug į vieną Dievą tikime, o prisakymo Svenčiausiojo meilės nepildome. Ar tu, tėve tautiet, ar tu, sunau socialistai, ar tu „pepeėse“, arba „es-deke“, susipraskite, juk jūs visi esate lenkai!

Gana jau tų kovų, gana ašarų, gana kraujo ir galvažudybių. Meldžiame jūsų per Kristaus žaizdas, susitaikinkite visi, paduokite sau broliškus delnus, tegu jau santaika, vienybė ir meilė užviešpataus ant

Te Dievu remias teismai, karės,
Karalių žodžiai ir raštai,
Ir laivai juroj ir tvirtovės...
Suteik Marija, duok mums tai!...

*) Krikščioniškas darbininkų organizavimas, dėku Dievui, jau ir Lietuvoj prasidėjo. Kaune įsteigta ir užtvirtinta tapo šv. Juozapo darbininkų draugija, turinti apie 600 sąnarių. Panašios draugijos, kaip girdėjome rengiamos yra Šauliuose ir Marijampolėje. Labai gerai būtų, kad tų lietuviškųjų draugijų organizatoriai padarytų susivažiavimą Kaune ar kitur dėl apsvartymo, kaip geriau varyti tą didei naudingą ir butinai reikalingą sociališką darbą. Siųsti delegatus į Varšuvą, mums matos, kol kas, neapsimokėtų.

Redakcijos prierašas.

galo tarp jūsų—nes tik vienybėje geresnė ateitis žmonėms-darbininkams ir pajiega numylėtos mūsų tėvynės.

Tegu Karalienė Lenkiškos Karunos, Motina Dievo iš Čenstachavos suteiks jums tą mylistą ir pajudins širdis tų užkietėjusių, aklių ir nupuolančių mūsų brolių, išklausys mūsų balsą ir išmels jums taip pagidaujimą santaiką!

Jūsų motinos, moteris dukteris ir seseris darbininkės-lenkės“.

Geistina, idant ir mūsų kauniečiai darbininkai, vadinantieji savę socialistais, perskaitytų su atida ši darbininkų-lenkių atsišaukimą ir paliautų užpuldinėję ant savo brolių darbininkų, prisirašiusių prie Kauniškės šv. Juozapo Draugijos. **Nes kur gi čia liuosybė ir teisybė, jei socialistai darbininkai neleidžia darbininkams krikščionims, saviškai tikėti, darbuoties ir organizuoties!?** O jei patį darbininkai socialistai su-paikinti agitatorių prakalbomis, jau nebemato, kas yr teisinga, kas dora, tai bent jūs moteris, kauniečių darbininkų žmonos, dukteris, seseris, priminkite savo tėvams vyrams ir broliams amžiną, neatmainomą įstatymą: **ko nori, kad tau kiti nedarytų, to ir pats kitiems nedaryk!**

Einančiųjų moterystėn atidai

Artinantes Adventui daug jaunuomenės eina moterystėn, todėl ne prošali bus kai-kurias patarmės jiems duoti.

Moterystės Sakramentą, kaip ir visus 7 Sakramentus, įstatė mūsų Viešpats, Jezus Kristus, todėl šventu ir didžiu jis yra ir gerai jį imantiems daug tam stonui reikalingų malonių Dievas suteikia. Bet katalikai, kaip matome kasdieniniame gyvenime, negerai taisos ir nevertai ima tąjį Sakramentą: daro-gi tai arba jo vertybės nesuprazdami, arba per savo apsileidimą. Tuotarpu nevertai arba šventvagiškai priėmusieji moterystę labai tankiai nelaimingą gyvenimą veda. Va, kaip negerai daro norintieji eiti moterystėn.

1) Visi žinome, jog daug moterystėn yra nelaimingomis dėlto, jog mūsų laikuose einant į tą stoną pasoga ir turtas pirmoje vietoje esti statomas. Ketinas vesti vaikas, pasiėmęs „piršlį melagi“, ilgai jieško sau turtingos mergaitės, nes kartais jo skolų „kaklas nekelia“. Nejieško jis, kad jo busimoji žmona būtų dora, maldinga, nesutepta ir šviesi moteriškė, bet kad tik jo skolas apmokėtų arba kad girtuokliauti iš ko netruktų. Žino jis, kad lig mirsiant reiks kruvoje su ja gyventi; ir jei nedorą pačią gaus, negalės jos apmainyti, kaip kokį netikusį gyvulį, bet apie tą nesirupina. Mergaitės-gi tankiausiai galvą sau laužo, kad tik gražų ir turtingą vyrą gautų, o kad tasai vyras bus girtuoklis, nedoras ir labai sunku

bus su juo gyventi, tuo jos nesirupina nei nesiteirauja. Tuotarpu ne pirmoji melagio papirštoji ypata reikia imti, bet iš kelių parapijų geriausioji reikia išs rinkti.

Toliau, reikalaujant jaunikiams didelių pasogų, daug motriškųjų lieka netekęje, o jei išteka, tai tėvus nekartą nunuogina; nors jie ir prižada duoti reikalaujama pasogą, bet paskui kartais nebegali jos atiduoti, iš ko tankiai kyla vaidai ir nesutikimai tarp pačių jaunųjų ir tarp jaunosios tėvų. Vis tai labai negerai!

2) Padavę užsakus arba kartais jau ir pirmiau jaunieji gyvena paleistuvingai, neatmindami, jog nors jau rytoj eitų moterystėn, šiandieną netik nieko pikto norėti, nei daryti negalima, bet net po vienu stogu gyventi nėra leista. Ak, kiek tai mūsų jaunomenės dar toli pirm vestuvių nekaltybės vainyko nustoja ir tos savo nedorybės net ir eidami moterystėn kartais neišpažįsta kunigui. Argi tokius gal Dievas laiminti?

8) Artinanties vestuvių dienas jauniems prieda daugiau į Dievą melsties, Jo palaimos ir gero draugo arba draugės išs rinkimo prašyti; tuotarpu jaunikai labiausiai tuokart rupinas kuo ir kaip svečius reiks vaišinti, o jaunoji vien savo kuno papuošimu užsiėmusi. Taip darydami jie užmiršta, jog artinasi svarbiausioji jų amžyje diena ir jog baigias jau jų „jaunos dienos“. Ar-gi tokiems Dievas laiminti gali?

4) Atėjus-gi tai svarbiausiajai dienai, nuo kurios nekartą jaunųjų išganymas priguli, jie nemaldingai šv. Bažnyčios apeigas atlieka, o paskiau rupinas kuodaugiausiai svečių turėti (nežiurėdami kokių) ir ilgiau vaišinties ir brangiausią laiką perniek leisti, o gal ir Dievo rustinimui. Mažai tokių vietų, kur be degtinės vestuvių laike butų apsieinama, o vaišės, kur smarvės arba girtųjų nebuvo, net peikiamos yra.

Pagalios negerai daro jaunieji, ypatingai našliai, kad nelygaus amžio ar turto budami, nori susirišti per visą gyvenimą. Žinome, kaip tankiai nelaimingai gyvena, jei jaunas su senu susivienija. Tokiame atvejuje tankiai atsitinka, kad senesnysis jaunesniojo negodoja, neapkenčia ir apjuokia, o jaunesnysis keikias ir rugoja, kad jaunesnėsios ypatos nepaėmė. Tinkas, kad tokie, taip sakant išsižioję laukia, kad jo arba jos pora numirtų, o nesulaukdami nekartą net persiskiria, laužydami savo prisieką, kurios nė Popežius, nė vyskupas negali be reikalo panaikinti. Oi, daug mūsų laikuose visokių gyvenašlių ir kartais nėt „be šliubo“ gyvenančiųjų!

Baigdamas šį straipsnį noriu dar parodyti, koks amžiaus skirtumas privalo tarp vyro ir jo žmonos buti.

Viename vokiečių laikraštyje (o paskui jo ir lenkiškame) randame labai atsakančiai sustatytą ma-

tematiškąjį pavyzdį, iš kurio galima paskirti amžį, kokiame vyriškasis turi vesti motriškąją, arba motriškoji eiti už vyriškojo.

Tasai pavyzdys šiaip atrodo:

Jei raide (litera) A paženklinisime vyro amžį, o raide B moterės amžį, tai užklausus, koksai amžis motriškosios geriausiai pritinka vyriškojo amžiui, atsakys mums šis pavyzdys:

$$B = \frac{A}{2} + 7.$$

Todėl jei vyro amžiui paskirsime, duokime, 24 metus, tai yra, jei vieton A parašysime 24, tai pasirodys, jog labiausiai pritinkanti jam amžiu motriška turės metų.

$$\frac{24}{2} + 7 \text{ t. y. } 12 + 7, \text{ arba } 19 \text{ metų.}$$

Norėdami gi žinoti vyro metus, naudokimės šiokiu pavyzdžiu:

$$A = (B - 7) \times 2 \text{ t. y.}$$

nuo moters metų skaičiaus atimti 7, ir likusį skaičių padauginti du kartu. Duokime, jei moterei bus 26 metai, tai atsakančiausiu jai vyru bus jaunikis: $26 - 7$ arba 19, o 19 padauginti 2 kartu, t. y. $19 \times 2 = 38$ metų.

Kun. A. R.

SIUVĖJA.

Dangus už lango mėlinuoja;
Ziedai pavasariniai
Pro langą akį išvylioja
Ir spindi lig auksiniai.
Paukštelis linksmas plauko ore,
Pavasari apgieda...
Man vargšei ašaros per skruostus
Sirdingos, gailios rieda.
Angštutis mano kambarėlis
Ir troškus ir nubodus.
Ir man pavasarėlio džiaugsmas
Kaip butų šiandien rodus!
Siuvu, siuvu per kiaurą dieną
Už duoną kasdieninę.
O! kaip atbodo mašinėlės
Tarškimai nuolatiniai!
Neturto aš tikra vergaitė,
Aš vientulė kasdieną!
Man draugės—tarški mašinėlė
Ir juoda grįčios siena.
Man laimės trokšti neužginta,
Dalis ir man žadėta;
Bet vystu, kaip nuskintas žiedas,
Aš čia, lig užžavėta!
Nutirpo rankos, jaunas veidas
Suvyto ir išbliško!
O! kad pabėgt, jieškot liuosybės
Į lauką, ar į mišką!
Tenai, kur per dangaus mėlyne
Nuplaukia debėsėlis,
Kur apė meilės laimę čiauška
Jausming's lakštingalėlis!

Jai darbas iš rankų iškrito,
 Širdis susopo rusti.
 Ir iš pailsusios krutinės
 Pradėjo skundos plusti.
 Teisingos skundos, skundos sėnos
 Ant žemiško likimo,
 Ant didesniųjų neteisybės
 Ir vargšo prispaudimo
 Ir ilgą valandą jos skundos
 Balsu perkuno griaudė,
 Ir karčios ašaros ir gausios
 Jos skaištų veidą plaudė
 „Nurimk jaul“—jai šnibždėjo vėjas
 Ir plaukus jos vėdavo;
 „Rauda nė vienas nepataisė
 Dalies vargingos savo“.
 „Ku-ku“—sukuko jai gegužė
 Ant višnios prie grįtelės —
 „Ne verksmas, bet malda ir darbas —
 Į žemės laimę kelias“.

Ir vėl nurimo aitrios skundos,
 Atbudo vėl siuvėja,
 Ir tyloje tamsios grįtelės
 Mašinėlė tarškėjo.

Margalis.

Žinios iš visos Rusijos.

Peterburgas. Laikraščiai praneša, kad šiose dienose esąs jau sustatytas ir tuojaus busias apgarsintas sumanymas, kaip palengvinti žydų buvį. Pagal to sumanymo žydų apsigyvenimo riba busianti užlaikyta, kaikuriems tikt žydų luomoms busią leista peržengti tą ribą. Dabartinio žydų apsigyvenimo ribose busią jiems leista visur gyventi ir nuomoti žemę. Tikt valščionių žemės busią jiems neleista pirkti.

Laikraštis „Tovarišč“ praneša, kad policijos departamentas padaręs sąstatą valdžios išsiųstų ypatų. Ir taip nuo 1 dienos lapkričio praejusių metų iki 1 dienos lapkričio šių metų tapo išsiųstos į Vologdos guber. 1753 ypatos; į Astrachaniaus guber. 32 ypati; į Jenisėjiaus g. 248 ypatos; į Tobolsko gub. 1020 ypatų; į Tomsko g. 1105 ypatos. Uždrausta gyventi vietose, kuriose yra sustiprinta apsauga 2116 ypatų, piningišškai tapo nubaustos 7125 ypatos. Sričių valdžios reikalavo išsiųsti 13814 ypatas, tarp kurių yra 1703 valstiečiai.

13 lapkričio. Karės ministerijoje išdirbtas yra sumanymas įvesti apmokamus magometanų mulus (dvasiškuosius) tuose apskričiuose, kame nėra mečetų (jų bažnyčių) ir kame daug yra kareivių. Yra manoma įvesti į Vilniaus, Varšuvos, Kijejavo, Amuro apskričiuose po du mulu, o Maskvos apskrityje vieną. Butų geistina kad ir katalikų kunigai butų kiekviename karės apskrityje, nes ar ne daugiau tikt bus kareivių katalikų, neg magometonų.

Valdžia neįmano kaip gelbėti badaujančiųjų žmonių. Rupinasi jiems duoti darbą. Taip Kazaniaus

gubernijoje didelius plotus smiltynų užsodino žilvyčiais. Saratove yra dirbama nauja prieplauka Volgos paupyje, kuri kaštuos apie 550 tukstančių rublių.

Poltava. 11 lapkričio ant Kijavo—Poltavos gelžinkelio tarp stočių Romodan ir Solonicka nušoko nuo vėžų traukinys. Nelaimės priežastis nežinoma, užmuštų buk nėra. Iš tos priežasties traukiniai pasivėlino ant šešių valandų.

Turkėstanas. Turkiestano valdymas buvo iki šiol kariškas, dabar valdymas žada pereiti į Vidurinių veikalų ministeriją. Tam tikslui reikalingos permamos bus paduotos apsvarstyti busiančiai Dumai.

Vladimiras. 15 lapkričio iš Vladimiro miesto kalėjimo pabėgo 35 kaliniai, iš kurių 9 buvę smarkūs piktadariai. Kaliniai pertraukę telefono vielą (dratą), suraišiojo kalėjimo užverždėtoją ir visus beveik sargus. Išvertė sąkrovos duris ir persirėdė paprastais rubais. Kuomet atsižinojo policija kas atsitiko, tuojaus pradėjo vyties. Suėmė tikt 9 pabėgėlius, o kiti pasislėpė miške.

Ryga. Latvių laikraščiai praneša, kad socialistai gaždina, visus rinkikus į Dumą užmušią, jei jie nebalsuosią už jų kandidatus. Taip tai socialistai supranta rinkimų liuosybę!

Žinios iš Lietuvos.

Garliava (Senap. pav. Suv. g.). Garliava yra didelis bažnytkiemis, išblaškytas abipusiai plento. Gyvenimai jame geri, ir jis ant pažiūros turi pavydą nedidelio miestelio. Garliavoje yra apie 310 ukininkų (gyventojų) o išviso bus apie 2000 ypatų, vyriškosios ir moteriškosios lyties. Viduryje bažnytkiečio raudonuoja parapijinė murinė bažnyčia. Jame yra valščiaus mokykla, raštinė, teismas, krasa, monopolis, kelios alinės, krautuvės, sankrovos ir arbatnamis, blaivybės praplatinimui terp vietinių žmonių. Įeinant į arbatnamį matai augščiau durių pakabintą iškabą su rusišku parašu. Viduryje gi ant sienų matyti nedidelės lentelės su rusiškais, lenkiškais parašais, kurie kaip imanydami peikia degtinės gerimą.

Į arbatinę pareina lenkiškos ir rusiškos knygelės ir laikraščiai. **Bet lietuviškų nėra nė vieno.** Matyti, kad čia da lietuviai mažai apsišvietę ir susipratę. Jie čia nieko nereikalauja ir patį mažai ką eina į minėtąjį arbatnamį. Jei kartais ir atsilanko jame pakeleivingi, tai tiktai išgeria po stiklą arbatos ir skubinasi laukan iš jo, nes čia nėra ką veikti; nėra čia nė laikraščių, nė knygų lietuviškų pasiskaityti. Pertai čia prasiplatinus labai girtuoklystė. Čia kiekvieną turkaus dieną nei viens galima sakyti ne parduoda ne jokio daikto, neišprašęs nuo pirkiko 50—100 kap. magaryčioms. Kiekvieną šventą dieną čia netik jaunuomenė, bet ir senesnėji žmonės prisigeria kiek jie nori, o paskui barasi terpu savęs ir pešasi. Tan-

kiai atsitinka kad jaunuomenei susipešus, vienas perkerta kitam galvą akmenu, arba lazda. Aplink juos susirenka daugiau žmonių senesniųjų ir žiuri lig į kokius dyvus. Žiuri, katras katrą įveiks, kiek dantų kits kitam išspardys, kiek plaukų išraus, kiek kraujo iš nosių išsitekins... Toki tai atsitikimai dažnai čionai įvyksta. Geriaus butų, kad garliaviškiai ir ir pakeleivingi žmogeliai lankyti arbatnamį, negu monopolį ir alines. Butų gerai, kad arbatnamio iškaba butu su lietuvišku parašu ir, kad pačiame arbatnamyje atsirastų lietuviškos knygutės ir laikraščiai Rodos jau laikas susiprasti garliaviškiams, bet da jie snaudžia, lig musės žiema.

Barbės Žentas.

Viešintai (Aukmergės apskr. Kauno gub.) Spalių mėn. 22 dienoj atvykęs iš Kauno garbus kun. pralotas Pavilanis iškilmingai pašventė naują gražią Viešintų bažnyčią, sumurytą kaštu parapijonų ir iš aukų surinktų žemaičių vyskupijoj. Kun. Pralotas atlaikęs su asista sumą, pasakė prie altoriaus gražų pamokslą. Žmonės džiaugėsi, kad Dievas jiems padėjo taip skubiai ir laimingai išmuryti iš plytų tokią puikią naują bažnyčią. Garbė viešintiečiams, kad Dievo garbei nesigailėjo nei pinigų nei darbo; garbė ir jų klebonui kun. Jurgiui Rupkai, kurio rupesčiu ir stropumu ta bažnyčia pastatyta tapo.

Kaimynas klebonas kun. J. V.

Ežerėnai. Dienraštis „Dzien. Vil.“ praneša, buk dabartinis Ežerėnų apskričio bajorų pirmininkas Petkevičius paskirtas į Penzos vice-gubernatorius.

Panevėžys. Tas patsai dienraštis rašo, buk ponas Jablonskis atsisakęs buti lietuviškos kalbos mokytoju Panevėžio realinėje mokykloje, jis busias tikt mokytojų seminarijoje. Į realinę mokyklą lietuviškos kalbos mokytoju esąs paskirtas Peterburgo universitatės studentas ponas Smetona.

Vabalninkas (Panevežio apskr.). Ačiu Dievui ir męs vabalninkiečiai pradedame naudoties mokslo šviesa, kurios ilgai neturėjome. Nuo 1 d. spalnio šių metų ačiu garbiems mūsų vadovams J. M. kun. klebonui ir kun. Karosui turime jau privatišką parapijos skaityklą. Kaip girdėties, parapijonai negali atsidžiaugti, jog už mažus pinigus (vos 20 kap.) gausna knygelių trejopo turinio—dvasiško, moksliško ir politiško. Čia kiekvienas įmokėjęs 20 kap. gali visus metus skaityti—kogi daugiau bereikia? Knygos dalinamos yra tris kart per savaitę. Tą darbą su pasišventimu atlieka kun. Karosas, už ką parapijonai yra jam labai dėkingi.

J. Mac-nas.

Tverai (Telšių pav.). Lapkričio 4 dienoje Šarklaukio dvaro malune susimalė patsai malėjas Povilas Gedvilas, 34 m. jaunas dar žmogus. Atidavė Dievui dušią keturias valandas praleidus po išėmimo iš maluno. Daug buvo žmonių atvažiavusių malti, nelaimei-gi atsitikus, visi išbėgiojo, nievienas nenorėjo matyti sudraskyto žmogaus. Neskubėjo duoti žinios

maluno savininkui p. P. per tat nesuskubo parvežti ir kunigo; numirė didžiuose sopuliuose. Per dvi valandį šnekėjo. Baisus buvo reginys. Liko jauna žmona su pora mažų vaikų ir sena nabaštiko motina. Jų verksmas buvo neapsakomas. Gailėjosi nevien jo žmona ir motina, bet ir visi kaimynai ir pažįstamieji. Pragyvenęs beveik trejus metus, nevienam neuždavė širdies, buvo tikras vyras. Važinėjo po tolimus kraštus, buvo Amerikoje; buvo gerai išsilavinęs ir galėjo gerai dirbti dailidės darbą. Tegu pažįstamieji pasimeldžia už jo dušios atilsį.

Tegu tas atsitikimas persergsta ir kitus, jog malune reikia atsargiai apseiti, išlengva, apsižiurint kur stoties ir ką daryti.

S. Zuikis

Valiuliškiai (Panedelio valščiaus Ežerėnų apskr.) Čia didelis sodžius ir yra pasiturinčių ukininkų, ale niekas neskaito laikraščių. Raginančiam skaityti atsako: kas mums iš tų laikraščių? Verčiau degtinės išgerti, tai bent smagu. Koks pas mus žmonių tamsumas parodo šitoks atsitikimas. Vieno ukininko praskalto duktė ir teismas paskyrė jai bausmę—atsėdėti kalėjime 7 dienas. Dėl tokio trumpo laiko kaltininkės tėvas nebenorėjo grįžti namol pats vienas; užmanė palaukti, kol duktė paleista taps iš kalėjimo. Dukters belaukdamas vienam antram papasakojo savo ir dukters nelaimę, pridurdamas, kad duotų 500 rub. pasagos, kad tik kas jo dukterį imtų. Bežiurint atsirado jaunikis su degtinės kvorta, pasisakė esąs nuo Rokiškio, turįs 60ma dešimtinų žemės, brolių kunigą ir norįs vesti nelaimingąją merginą. Ta išleista iš kalėjimo sutiko tekėti. Parsivežęs žentą minėtas ukininkas vaišino jį visą savaitę, pagaliaus klausia jo, kada gi bus vestuvės. „Žentas“ pasisakė čia Lietuvoje negalįs kelti vestuvių, nes jam tuoj reiks eiti į kariumenę, todėl jis užmanęs bėgti į Ameriką ir jei tėvas leisiąs savo dukterį, tai juodu apsivesų Amerikoje.

Tėvas sutiko ir išlydėjo „jaunuosius“ į vagzalą. „Jaunoji“ pasiėmė kuo ne visą savo kraitį iš drapanų ir kelias dešimtis rublių. Atsisveikinant jaunosios brolis norėjo nuo savęs primesti kokį rublį, bet jaunikis sučiupo visą „bumažninką“ ir sudiev!... Po trijų savaičių pagrižta štai nelaiminga jaunoji pusnuogė, be skaitiko, nuskriausta ir ant turto ir ant kuno... Tokie tai tamsybės vaisiai.

K. A.

Užventis (Šaulių apskr.) Auštant 9 d. Spalių m. daugumas matė raudonos ugnies kamuolį vaikščiojant po Junkilų kaimo lauką. Ar negalėtų kas paaiškinti, kas tai per gamtos prajovas.

A. Mik-nas.

Jasiškiai (Paanevežio apskr.) Čia 9 d. Rugsėjo užmuštas tapo kampininkas Jokubas Makšimas, 45 metų, doras žmogus ir ramaus budo. Užmušėjai—to paties kaimo jaunikačiai-katalikai tiktai matomai Dievą užmiršę.

D.

Skuodas (Telšių apskr.) Vietinio klebono kun. Šaulevičiaus lėšomis, vietiniam vargonininkui padedant,

įrengtas tapo knygynėlis, kur galima gauti dovanai pasiskolinti pasiskaitymui visokio turinio gerų ir naujų lietuviškų knygų. Parapijonai negal atsidžiaugti ta įstaiga. Garbė knygynėlio įrengėjams.

Kaipošius.

Vabalninkas (Panev. apskr.). Straždžių sodžiaus bandininkai pragarsėjo girtuoklyste ir muštynėmis. Ukininkai nebegali jų suvaldyti. Lapkričio 1 d. vienas iš bandininkų girtas pargrįžęs iš Vabalninko užmanė atkeršyti ukininkui Laučkai, vienog tas nepavyko, nes Laučkas besigindamas jį peršovė. Sužeistąjį tuojau atgabeno Vabalninko ligonbutin. Sunku pasakyti, kas čia kaltesnis: ar pats peštukas, ar arikelė...

Aitvaras.

Notėnai (Telsių apsk.). Čia yra statoma nauja bažnyčia, tiktai ant nelaimės darbas neina kaip reikiant, nes vietiniai žmonės kunigui maž tepadeda, o yra ir tokių kurie net stačiai ardo tą šventą dalyką. Labai prasiplatinusi tarp notėniškių girtuoklystė tramdo krikščioniško apšvietimo darbą. Kun. Keleivis.

Iš Kuršo (Svarbus pranešimas Pakuršio lietuviams).

Neperseniai „Vilniaus Žinių“ № 237, korespondencijoje: „Iš Kuršo į Lietuvą“ p. Jurgis Sunus su poėtos talentu labai aiškiai nupiešė (aprašė) vieną „slauną daktarą“ Kuršo ukininką Martiną Simingą, vadinamąjį tankiaus „Melderis“ arba „cukrelių daktaras“ (latv. „cukuriniu daktars“), pas kurį, kaip į atlaidus traukia su visokiomis ligomis lietuviai iš Joniškės, Vabalninkų, Vaškų, Pasvalio, Biržų, Pabiržės ir kitų parapijų po 70, po 80 varstų. Iš tikrų nėra dienos, kurioje nesutiktumei lietuvių iš viršminėtų parapijų Bauske, Šenberge ir Budbergyje, bevažuojant pas tą „slauną daktarą“. Bet dabar jau koks mėnuo, kaip jis prapuolė, o lietuviai vargšai vis važiuoja ir važiuoja. Laukiau bene apgarsins jis pats kokiam nors lietuviškame laikraštyje apie savo nebuvimą mamie, kad nevargtų lietuviai tokius tolimus kelius be reikalo. Bet neviename dar neužėjau tokio apgarsinimo. Mat jam tiktai lietuvių kišenės rupi, o ne jų vargas be reikalo. Todėl aš pranešu broliams lietuviams apie tą. Žmonės sako, kad jis į Ameriką išbėgęs. Kaip tenai yra, nėra žinios, tiktai greitai jis ne parvažiuos, arba gal buti ir visai nesugriš, nes policija nori jį sugauti, kaipo revoliucionierių.

Kuršo Lietuvys.

Iš Žemaičių Vyskupijos.

Lapkričio mėnesio 19 dieną Seminarijos bažnyčioje Jo Mylistos Vyskupo Sufragano tapo iššventinti į **kunigus**: Antanas Bomblauskis, Petras Blaževyčius, Stanislovas Dailidonis, Jurgis Dervinskis, Stanislovas Ercius, Antanas Garliauskis, Stanislovas Irtmanas, Mykolas Jankevychius, Kazimieras Kriščiūnas, Jonas Matulis, Petras Nacickis, Jonas Alekna, Juozapas Raštutis, Jonas Švagždis, Antanas Šveistris, Juozapas Talmantas ir Aleksandras Žebrauskis.

Žinios iš užrubežio.

Francija. 7 lapkričio Tuliono mieste laivų dirbtuvėse kilo didelis gaisras. Pačios dirbtuvės tapo apgintos, bet sudegė ta dalis, kurioje buvo laivų kalvės. Pragaištis pasidarė apie 2 milijonu frankų t. y. apie 740 tukstančių rublių.

~ Naujieji Francijos ministrai ėmė rašinėti bažnyčių turtus su neregėtu uolumu. Daug vietose žmonės nenorėjo leisti policijos į bažnyčias. Kilo muštynės. Mieste Liusses buk esąs sužeistas galvon vienas apicieris. Tie apicieriai, kurie atsisakė eiti draug su policija bažnyčios turtų aprašinėti yra paduodami teisman ir iš kariumenės prašalinami.

~ Apskrityje vadiname Finister buvo didelios muštynės žmonių su policija. Žmonės nenorėjo duoti aprašyti bažnyčios. Sako, esą sužeisti 12 žandarų.

Maroko. Čionai kilo judėjimai prieš svetimtaučius, užvis Tarpžeminės jūros pakraščiais gyvenantieji beveik laukiniai Arabai, kurie bendru vardu vadinasi Kabiliais. Bruzdėjimai kilo daugiausiai prieš Ispaniją, kuri Francijai ir Anglijai pritariant, išsiuntė tenai kelis savo kariškus laivus su kariumene.

Japonia. Laikraštis „Biržev. Viedom.“ praneša, buk Japonija per savo pasiuntinį Peterburge padavusi Rusijai šiuokius reikalavimus: 1) Liuosas Japonijos laivų plaukimas po visą Amuro upę. 2) Kad Japonai turėtų piliečių tiesas Sibirijoje. 3) Ir kad jiems būtų leista be maito prekiauti po visą Rusiją. Tas pats laikraštis toliau rašo, kad Japonia pirm karės tokių reikalavimų nebutų drįsusi statyti nevien Rusijai, bet ir Korėjai.

Amerika. Didžturčių galybė taip įkyrėjo visuo menei, kad Suvienytųjų Amerikos Valsčių valdžia jautės priversta atkreipti savo akį į tą dalyką. Šiomis dienomis mieste Saint-Louis prasidėjo begalo didelė byla draugijos vadinamos „Standard Oil Company“. Ta draugija turi savo rankose visą žibalo (gazos) prekybą ir yra valdoma dviejų brolių Jono ir Viliaus Rokfelerių. Per 13 metų ta draugija su 135 milijonais rublių uždirbo 1025 milijonus rublių, neskaitant visų prietaisų ir padargų, Apskritai sakant draugija davė nuo 33% iki 48% uždarbio.

Kiek-gi uždirbo abu Rokfeleriu? Pernai draugija gryo pelno turėjo 20 milijonų, Rokfeleriam teko 13 milijonų.

Draugijos surėdimas yra toksai, kad kiek ji nori tiek ima už žibalą (gazą), dėlto, kad nieks su ja negali konkuruoti. Jei koksai pramoninkas drįsta savorankiškai pradėti žibalą iš žemės traukti, tuomet Rokfeleris taip numažina kainą, kad tas pramoninkas turi žuti. Ir žinoma noroms-nenoroms turi prisidėti prie draugijos ir ponam Rokfeleriam donį mokėti. Rokfeleris-gi vėl pakelia kainą, kad savo nuostolį gražintų.

Dabar valdžia užsispyrė, kad draugija išsiskirstytų.

Vokietija. 16 lapkričio netoli Dortmundundo miesto du kartu sprogo naujo parako (roburito) fabrikoje užsidegę dujos (gazai). Sprogimas taip buvo smarkus, kad užmušė 15 darbininkus, o 96 sužeidė. Netoli stovinti Knapo dirbtuvė tapo pagadinta,

Mūsų kalendoriai.

Neseniai pasirodė „Rygos kalendorius 1907 m., A. Maciejevskio lėšomis atspaudintas ir Lietuvos visuomenei ir ukininkams pavestas“ (tarsi ukininkai—ne visuomenės dalis). Nors mūsų visuomenė yr' katalikiška, bet ant 47 p. tojo metraščio patalpintas anekdotas katalikų kunigijos išjuokimui. Žinomi mums pasenusieji jau katalikų priešų plepalai apie jezuitų gudrumą, godumą ir buk nepaisymą į budus savo tikslui pasiekti. Bet „Rygos kalendorius“ jezuitus stačiai lygina su plėšikais ir arkliaivagiais. Štai ką jis rašo:

Pailsus ir sustojęs kokio ten užsnudusio žydo arkliui, vienas iš ėjusių keliu jezuitų iškinkęs arklį ir nusivedęs, o antrasis iškinkęs arklio vietoje. Nebudęs žydui, jezuitas, nuduodamas, buk jis už nuodemes buvęs Dievo paverstas arkliu, padėkojo jam už gerą apsiėjimą su savo „arkliu“ ir, žydui leidžiant, nuėjęs savu keliu.— Štai tau jezuitai!

Bet ar-gi gali kas tikėti, kad jezuitas užsigeistų svetimo turto ir dar „pailsusios“ žydo kumėlės; kad katalikų kunigas, taip savę žemindamas, iškinkytų žydo arklio vieton? Matyt p. Maciejauskis norėjo čia įtikinti ne katalikams, bet jų priešams. Panašų tikslą turėjo Peterburgo lietuvių Metraščio 1905 m. leidėjas, kurs net „V. Ž-se“ prisipažino, kad saugojosi, idant jame Dievas nebutų paminėtas. Gėda tokiems leidėjams! Be to, rašydamas apie Jagailių „Rygos kal.“ gal tyčia, ne priminė, jog 1386 m. tapo apkrikštyta Lietuva. (K. R.)

Redakcijos atsakymai.

Kun. J. Graj. Gar-je. „Ned. Sk.“ ir dabar rašo apie darbininkų reikalus. Padaryti iš jo vien amatnikų ir miesto darbininkų laikraštį—męs negalime. Toksai laikraštis neapsimokėtų. Nes mūsų miestuose amatnikų ir darbininkų neperdaug. Tarp tų daugumas vartoja lenkišką kalbą k. a. Kaune, Vilniuj ir kitur. Tarp kalbančiųjų lietuviškai—yra nemaž socialistų, tie naujo laikraščio neskaitytų. Tarp kalbančiųjų lietuviškai ir gerų katalikų, daugumas nemoka skaityti, arba moka vos iš maldaknygės Tokiu budu laikraštis grynai darbininkiškas vargiai bau turėtų užtektiną prenumeratorių skaitlių.

P. I. Sklodovskiui Pl. Ačiu, sunaudojome.

AUKOS

Kauno gymnazijos lietuvių kalbos mokytojui apmokėti paaukojo:

	R. K.
Kun. Kaz. Marma	1—
p. Augustinas Rudis	1.—
p. Elena R.	—25
p. Aleks. Ramonas	—25
p. Ladislovas Truškauskas	—10
p. Mikolas Ramonas	—10

Redaktorius Pralotas **A. Karosas.**

Vienatinis lietuviškas laikraštis su paveikslais

„ŠALTINIS“

Išaina kas savaitė. Skiriamas apšvestesniems sodžiaus ir miestų lietuviams katalikams.

„**ŠALTINIS**“ duoda kas savaitė apie 20 puslapių pamokinančių skaitymų ir įvairių-įvairiausių žinių iš Lietuvos ir viso pasaulio.

„**ŠALTINIS**“ papuoštas gražiais paveikslėliais (ilustracijomis)
„**ŠALTINIS**“ duoda kas savaitė gražų pamokinantį priedą vaikams.

„**ŠALTINIO**“ kaina: mėtam 3 rub., pusei metų 1 rub. 50 k. 3 mėnesiams 80 kap.

Pinigus siųsti šitokiu adresu:

Seinai Suvalkų gubernijos. „Šaltiniui.

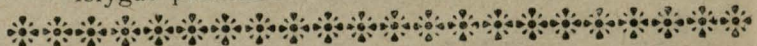
Meldžiame savo adresą aiškiai parašyti.

Kas norėtų susipažinti su „Šaltiniu“ meldžiame prisųsti savo adresą. Per visą gruodžio mėnesį dovanai siuntinėsimė.

Jieškoma agentų apgarsinimams rinkti.

Kas apsiimtų perdavinėti atskirus „Šaltinio“ numerius, meldžiame paduoti savo adresą.

Išlygas pranešime laišku.

Naujos „Nedėldienio Skaitymo“ Redakcijon prisiųstos knygos:

• **Antanukas.** Apysaka B. Pruso. Vertė Selimas Antra laida. Shenandoah Pa. 1906 kaina 2 šestoku.

Kunigo giminė. Parašė Gerutis. Shenandoah Pa. 1906 kaina 20 kap.

Bajoro Vuošvis. Apysaka iš lietuvių gyvenimo. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah Pa, 1906 kaina 2 šestoku.

J. Baltrušaitis. Rymo popiežiaus neklaidingumas. Vilniuje 1906 kaina 5 kap.

Kalbamokslis. Parašė Adomas Stuobris kaina 25 kap.

Tėvai, broliai ir seseris

a. a.

Kunigo Stanislovo Radvilavičiaus

nuoširdžiai dėkoja giminiams, prieteliams, parapijonams, pažįstamiems ir visiems dalyvavusiems atidavime paskutinio patarnavimo jų brangiam sunui ir broliui.

Vargonininkas gerai mokąs chorą vesti tuojaus reikalingas. Alga nuo 8—15 rub. mėnesiui, prieiga ir kalėda.

Kaltynėnai Vilniaus gub. kun. M. Meštykui pačta Nauji—Šventenai.

Kas iš kunigų pametė vagone **Breviarium** pars hie-malis mažo formato, teatsišaukia į kun. Jurskį Papylėje.